

Hadithi

Kutoka kwa Abdullah bin Amr, Mwenyezi Mungu awe radhi nao wote wawili, kwamba Mtume, rehma na amani zimshukie, amesema:

1

“Fikisha kwa niaba yangu hata ikiwa ni Aya.

2

Na simulieni kwa niaba ya Wana wa Israili, wala hakuna ubaya ndani yake.

3

Na mwenye kunisingizia uwongo kwa makusudi basi na ajiandalie makao yake Motoni.”⁽¹⁾

Ayah

Amesema Mwenyezi Mungu Mtukufu:

﴿Sema: Hii ndiye Njia yangu - ninalingania kwa Mwenyezi Mungu kwa ujuzi - mimi na wanao nifuata. Na ametakasika Mwenyezi Mungu! Wala mimi si katika washirikina.﴾ [Yusuf: 108].

﴿Wala msiseme uwongo, kwa kuropokwa na ndimi zenu: Hichi halali, na hichi haramu - mkimzulia uwongo Mwenyezi Mungu. Hakika wanao mzulia uwongo Mwenyezi Mungu hawatafanikiwa.﴾ [An-Nahl: 116].

﴿Waite waelekee kwenye Njia ya Mola wako Mlezi kwa hikima na mawaidha mema, na ujadiliane nao kwa namna iliyobora. Hakika Mola wako Mlezi ndiye anaye mjua zaidi aliye ipotea Njia yake, na Yeye ndiye anayewajua zaidi walio ongoka.﴾ [An-Nahl: 125].

﴿Na ni nani mbora wa kusema kuliko aitaye kwa Mwenyezi Mungu na akatenda mema, na akasema: Hakika mimi ni katika Waislamu.﴾ [Fussilat: 33].

Msimulizi

Ni: Abu Muhammad, na ikasemwa: Abu Abd al-Rahman, Abdullah bin Amr bin al-Aas bin Wael al-Qurashi, al-Sahmi, alikuwa akiandika katika zama za kabla ya Uislamu, na alikuwa mzuri katika kuandika lugha ya kisiria, na alisilimu kabla ya baba yake, na alikuwa akifunga mchana na kuswali usiku, alifariki mwaka (65 AH)⁽¹⁾

Muhtasari

Mtume rehma na Amani zimshukie anauhimi-za umma wake kuwasilisha Sunnah zake, na anawaruhusu kuwaambia watu habari za Wana wa Israili, na anakataza kumsingizia uwongo, Mtume Amani iwe juu yake. Atakayemsingizia uwongo kwa makusudi, basi Moto ndio utakaom-pata.

1 Imepokewa na Al-Bukhari (3461).

1 Tazama ufafanuzi wake katika: “Ma’rifat al-Sahaba” cha Abu Naim (3/ 1720), “Al-Istifa’ fi Ma’rifat al-Ashab” cha Ibn Abd al-Barr (3/ 956), na “Asad al-Ghaba” cha Ibn al-Athiir (3/ 245).

Ufahamu

Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam anaamrisha Ummah wa Kiislamu kufikisha ujumbe wake na sheria yake, kila mmoja kwa kadiri ya uwezo wake na nguvu yake. Muislamu asipopata chochote cha kufikisha isipokuwa Aya moja anayohifadhi na kuelewa maana yake, au Hadithi sahihi anayoieneza, basi inatosheleza katika haki yake, na itamwondoshea ule uwajibu.

Na katika kauli yake, amani iwe juu yake, “hata Aya” ni ushahidi kwamba haihitajiki kwa mlinganiaji kuwa mwanachuoni na faqihi, bali analingania kwa Mwenyezi Mungu kwa yale yanayowezezana kwake, kwa sharti kwamba awe anaelewa anachokilingania, na kwamba ana yakini juu ya usahihi wa Hadith anazoziwasilisha kwa watu.

Hii haimaanishi kwamba kitu chochote kinapaswa kuwasilishwa kwa mtu yeyote. Ulinganiaji unahitaji hekima na busara, kama alivyosema Mwenyezi Mungu, Ametakasika: “Sema: Hii ndiyo Njia yangu - ninalingania kwa Mwenyezi Mungu kwa kujua - mimi na wanaonifuata” [Yusuf: 108]. Ali bin Abi Talib radhi za Allah ziwe juu yake amesema: “Waambie watu wanayoyajua, je! mnapenda Mwenyezi Mungu na Mtume wake wakanushwe?”⁽¹⁾

Kisha Mtume, rehema na amani ziwe juu yake, akaeleza uhalali wa kuelezea habari na kusimulia hadithi za Wana wa Israili, kwa hiyo, Mtume Rehema na Amani ziwe juu yake, akaeleza kuwa hakuna dhambi katika kusambaza Hadith na habari zao.

Jambo hili ni maalum tu kwa yale ambayo hatuna hakika ya uwongo wao, lakini kile tunachokiamini ni kweli au tumekipasisha, basi jambo hilo ni ruhusa kulielezea.⁽²⁾

Kisha, Mtume rehema na amani ziwe juu yake, akasisitiza uharamu wa kumsingizia uwongo, Mtume rehema na amani ziwe juu yake, na kumsemea yale ambayo hakuyasema. Hakika mwenye kumnasibisha, Mtume rehema na Amani zimshukie, na yale ambayo hakuyasema kwa makusudi, basi malipo yake ni Jahannamu, na Mungu apishe mbali.

Bali kumsemea uwongo Mtume, amani iwe juu yake, ni haramu zaidi kuliko kumsemea uwongo mtu mwingine. Kwa sababu mwongo anamwongopea Mungu Mwenyezi na sheria yake. Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam hasemi kwa matamano yake mwenyewe, basi kama Mtu mwongo akimsemea uwongo juu yake, basi atakuwa ameruhusu na ameharamisha matamano yake, na akasema: “Wala msiseme uwongo, kwa kuropokwa na ndimi zenu: Hichi halali, na hichi haramu - mkimzulia uwongo Mwenyezi Mungu. Hakika wanaomzulia uwongo Mwenyezi Mungu hawatafanikiwa” [An-Nahl: 116].⁽³⁾

1 Imepokewa na Al-Bukhari (127).

2 Tazama: “Fath Al-Bari” cha Ibn Hajar (6/ 498, 499).

3 Tazama: “sherh ya Riyadh as-Salihin” cha Ibn Uthaymiyn (5/431).

Mafunzo

1

Hakikisha wewe ni miongoni mwa walinganiaji kwa Mwenyezi Mungu; Hao ndio watu watukufu, amesema Mwenyezi Mungu kuhusu wao: “Na ni nani mbora wa kusema kuliko aitaye kwa Mwenyezi Mungu na akatenda mema, na akasema: Hakika mimi ni katika Waislamu” [Fussilat: 33].

2

Wito kwa Mwenyezi Mungu Mtukufu ni wajibu kwa Waislamu wote; kila mtu kwa kadiri ya uwezo wake; Ukiweza kueneza elimu na kuijulisha sheria, vinginevyo, lingania kwa Mwenyezi Mungu Mtukufu kwa tabia zako njema na kubainisha vile ambavyo Muislamu anapaswa kuwa, kwa nje na ndani.

3

Kuwalingania watu kwa Mwenyezi Mungu ni jambo jepesi na rahisi kwa kila mtu, hivyo haitakiwi kuwa mwanachuoni na faqihi ili kulingania kwa Mwenyezi Mungu. Fanya linalowezezana, na Mwenyezi Mungu haibebeshi nafsi kupita uwezo wake.

4

Da’wah imekuwa rahisi, laini, na kuenea zaidi kwa njia za teknolojia ya kisasa; Muislamu amekuwa na uwezo wa kutafuta maana ya Aya anayoitaka kutoka katika vitabu zaidi ya kimoja, na kutoka katika hadithi sahihi, athari au simulizi, na kwa kubofya kitufe kimoja inawezekana kwake kusambaza aya, hadithi na klipu za sauti na video za wasomi, na ikawa ni njia ya kuwalingania mamilioni ya watu kwa Mungu Mwenyezi.

5

Je, haikutoshi wewe kupata ujira wa watu wote wanaokufuata, hakika amesema Mtume amani iwe juu yake: “Mwenye kulingania kwenye uwongofu atapata ujira sawa na ujira wa wanaomfuata bila ya kumpunguzia thawabu zake”⁽¹⁾ Pia akasema: “Wallahi, mtu mmoja kuongozwa kupitia wewe ni bora kwako kuliko ngamia wekundu.”⁽²⁾

6

Wanachuoni na walinganiaji wanaolingania kwa Mwenyezi Mungu, wale wenye uzoefu, sadaka na utoaji, ambao wamejitolea maisha yao kwa mwito wa Mwenyezi Mungu, lazima waelekeze watu kutekeleza wajibu wao kuhusu ulinganiaji kwa Mwenyezi Mungu. na kuwaita wajishughulishie katika nyanja mbalimbali za kazi ya da’wah, na kuwatia moyo na kuwahimiza kufanya hivyo, Na wanaelekeza kila mmoja wao kwa yale anayoweza kuyaboresha, wakitumia vyema vipaji na uwezo mbalimbali walionao, hivyo wawafungulie upeo wa dawah ambao kupitia kwao wanaweza kufanya kazi.

7

Amebarikiwa aliye kiongozi katika kheri na kuwaongoza watu katika kheri, na mtu muovu ni mwenye kuwasaidia waovu katika uovu wao na anakuwa njia ya kuuendea uovu wenyewe.

1 Imepokewa na Muslim (2674).

2 Imepokewa na Al-Bukhari (2942) na Muslim (2406).

8

Ni sawa kusimulia kutoka kwa Wana wa Israili na hadithi zao ambayo huna yakini kuwa ni ya uwongo; Isipokuwa unawaonyesha watu kwamba hizi ni khabari za wana wa Kiisraeli; asije msikilizaji akadanganyika na akatupilia mbali uhalali wa jambo hili.

9

Jihadhari na kumsingizia uwongo Mtume, rehma na amani zimshukie kwa makusudi au kwa kutojua, basi msiseme ila kwa yale yaliyowabainikia kuwa ni kweli na imethibiti kutoka kwake amani iwe juu yake, la sivyo utakuwa miongoni mwa waongo dhidi ya Mtume wa Mwenyezi Mungu, swala na salamu zimshukie.

10

Inaingia katika Kumsema uwongo Mtume, rehma na amani zimshukie, kuyasemea masuala ya dini ya Mwenyezi Mungu pasina ujuzi nayo, kwa hali hiyo unaweza kuhalalisha alichoharamisha Mwenyezi Mungu na kukataza alichohalalisha.

11

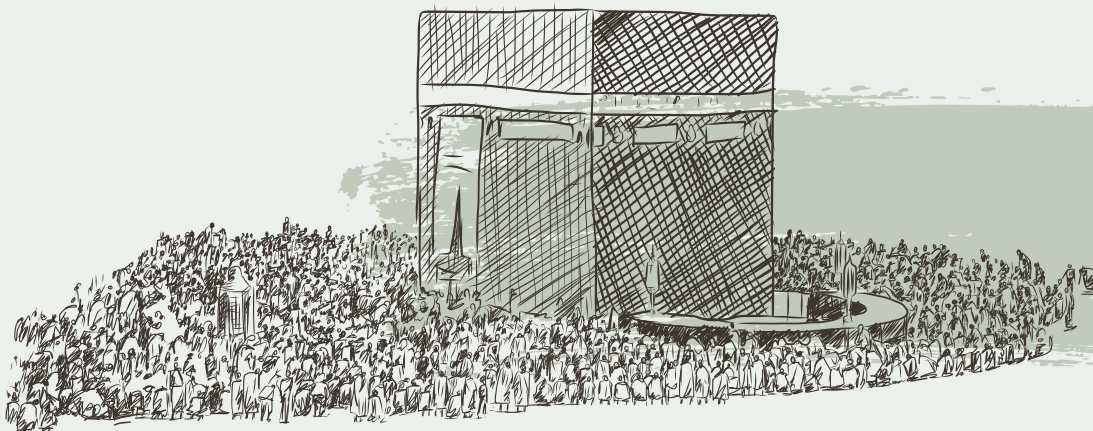
Miongoni mwa kumsingizia uwongo Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam ni kuwasemea uongo wanachuoni na watu wa elimu; Kwani mtu akiambiwa: Mwanachuoni fulani anasema kwamba jambo fulani na fulani inajuzu, ana yakini kuwa amesema hayo kwa ujuzi, hivyo anaamini kuwa ni dini, na hii ni mbaya zaidi kuliko kusema uwongo kwa umma kwa ujumla⁽¹⁾

Amesema mshairi:

*Niliwaita watu kwa Mwenyezi Mungu = huyu akajibu,
na mwingine alikuwa na kiburi*

*Nilibaki kwenye wito wangu nikijipatia thawabu = hivyo
hana hasara mwenye kulingania kwa Mwenyezi Mungu*

*Enyi watu wangu, takeni msamaha kwa Mola wenu =
Radhi yake bado ni kubwa Zaidi.*

1 Tazama: "sherh ya Riyadh as-Salihin" cha Ibn Uthaymiyn (5/431).

